

Міжнародний тестовий комітет

Міжнародні тестові домовленості

Керівництво Міжнародної тестової комісії з практичного використання переглянутих тестів, роботи із застарілими версіями та видалення тестових матеріалів

2 березня, 2015 рік. Версія 1.0

Фінальна версія

Посилання на документ: ITC-G-TD-02032015

Переклад:

Ласінська Тетяна

Міжнародна тестова комісія (МТК) © 2013. Всі права застережені.
Запити щодо використання, обробки чи перекладу цього документу чи його змісту надсилати генеральному секретарю: Secretary@InTestCom.org

Варто цитувати як:

INTERNATIONAL TEST COMMISSION (2013). ITC Guidelines
for Practitioner Use of Test Revisions, Obsolete Tests, and Test Disposal
[[HTTP://WWW.INTESTCOM.ORG](http://www.intestcom.org)]

Офіційне визнання

Цей документ був офіційно прийнятий Радою МТК 2 березня 2015 року.

Публікація на сайті

Цей документ було офіційно опубліковано в інтернеті 24 червня 2015 року, і з того часу його можна знайти в інтернеті на веб-сайті МТК: <http://www.intestcom.org>.

Публікація у пресі

Цей документ ще не був опублікований у пресі, але буде опублікований в Міжнародному журналі тестування, офіційне видання МТК.

Будь ласка, посилайтесь на цей документ:

Міжнародна тестова комісія (International Test Commission) (2015). Міжнародне Керівництво з практичного використання переглянутих тестів, роботи із застарілими версіями та видалення тестових матеріалів.

Подяка

МТК дякує Томасу Оакланду (США), який розробив керівні принципи цього проекту і був його головою.

МТК також дякує членам комітету проекту за їх внесок. Серед них Дейв Бартрам (Великобританія), Осман Толга Арікак (Туреччина), Брюс Брекен, (США), Енн Едвардс (Південна Африка), Драгос Ілієску (Румунія), Мухаммед Різван (Пакистан), Єва Тідеман (Швеція), Хейзел Велдон (Канада) і Соланж Вечслер (Бразилія).

МТК дякує членам Ради МТК, які представили свої зауваження щодо першого проекту, підготовленого Комітетом.

Короткий огляд

Дані нормативи спрямовані на вирішення питань перегляду або створення нових версій тестів. Перегляд може стосуватися як оновлення норм, так і створення повністю нових версій тесту, з новим вмістом та шкалами. Дані принципи також спрямовані на вирішення питання щодо видалення застарілих тестових матеріалів.

Дане Керівництво наголошує на важливості врахування чітких професійних суджень щодо прийняття рішень у кожному окремому випадку: чи використовувати нову або переглянуту версію тесту, чи продовжувати користуватись старим варіантом. Такі рішення повинні створити баланс між вдосконаленням, яке стане можливим завдяки новим версіям, та потребами у нерозривності оцінювань, яка забезпечується використанням попередніх версій. В даному випадку психометричні міркування є важливими, однак не єдиними. Представлені керівні принципи також враховують практичні, прикладні, професійні та психометричні спірні питання, які дають можливість для формування професійної думки.

Зміст

Подяка.....	3
Короткий огляд.....	4
Зміст.....	5
Вступ.....	6
Передумови.....	6
Етичні та інші професійні принципи та стандарти використання тестів.....	7
Керівні принципи.....	8
1. Область застосування.....	8
2. Основні принципи вибору тестів.....	8
3. Деякі практичні моменти.....	11
4. Психометричні питання.....	12
5. Прикладні питання.....	15
6. Дослідницькі питання.....	16
7. Коли тест застарів.....	17
8. Методи видалення тестів.....	17
Посилання.....	19

Вступ

Дані рекомендації висвітлюють питання стосовно того, чи варто і коли саме примати переглянуті тести, а також щодо видалення застарілих тестів. Рекомендації призначені для інформування розробників і користувачів тестів про питання і спірні моменти, які можуть виникати після виходу переглянутого тесту.

Керівництво зосереджено на використанні тестів у тестуваннях з високими ставками в діагностиці та прийнятті інших рішень. Критерії вибору переглянутих тестів є очікувано вищими в ситуаціях прийняття рішень з високими ставками. Ці ключові рішення можуть стосуватися таких моментів як встановлення діагнозу, виявлення патології, визначення методів втручання, оцінки особи із значними академічними труднощами, досягнення важливих індивідуальних кадрових рішень, пов'язаних з роботою, а в деяких судово-медичних установах, які надають послуги підготовки інформації до суду, результати можуть вплинути на рішення про арешт, а також на питання життя або смерті. Рішення з високими ставками, як правило, приймаються індивідуально після здійснення індивідуальних вимірювань.

Дані керівні принципи заохочують розробників тестів проявляти ініціативу щодо вирішення ключових питань в ході перегляду тестів. Дані норми також дозволяють практикам визначати суттєві проблеми у прийнятті професійних рішень стосовно того, чи слід і коли саме приймати переглянутий тест, а також коли і яким чином видаляти застарілі або небажані тести.

Передумови

Психологія відображає незмінну прихильність фундаментальному принципу розуміння індивідуальних відмінностей. Її вікові зусилля направлені на те, щоб вивчити і пояснити вплив біологічних, культурних, демографічних, економічних, медичних та інших характеристик на особистісний розвиток та поведінку. Фахівці, які надають послуги з оцінки, спираються на цю інформацію задля більш точного опису поведінки та формування професійної думки про ступінь нормальності, розвиток і прогноз, діагностику, необхідне втручання чи застосування інших методів лікування, а також вирішення ряду інших питань. Віра в унікальність кожної людини є дуже поширеною в цій практиці.

Тести та інші методи оцінки по праву грають важливу роль в усіх областях прикладних послуг, в тому числі в сфері охорони здоров'я, судово-медичної експертизи, освіти, роботи, а також досліджень. Тести якості забезпечують надійні, діючі та економічні методи отримання необхідної інформації. Крім того, деякі тести забезпечують статистично сформований стандарт на протипагу визначення частотності поведінки. Таким чином, переконання про необхідність вдумливого вибору та видалення тестів, спрямованого на визначення напрямків та інші прикладні проблеми, також має свої глибокі передумови.

Етичні та інші професійні принципи і стандарти використання тестів

Можна очікувати, що професійні асоціації візьмуть на себе керівництво з розробки та просування принципів і стандартів, які будуть регулювати професійні послуги, в тому числі розробку тестів та їх використання. Ці принципи і стандарти призначені для навчання спеціалістів та громадськості, зміцнення суспільної довіри, відображення законів, державної політики і практики, а також відстоювання високих професійних стандартів.

Професіонали, можна очікувати, добре обізнані в питаннях широко розповсюджених керівних принципів і стандартів, які стосуються розробки та використання тестів. *Стандарти з освітнього та психологічного тестування* (Американська асоціація досліджень в галузі освіти, 2014) і *Перегляд моделі опису і оцінки психологічних та освітніх тестів Європейської федерації асоціацій психологів, версія 4.2.6* (Європейська федерація асоціацій психологів, 2013) підкреслюють важливість врахування тестової надійності та валідності разом з іншими важливими психометричними функціями, такими як доступність і доречність норм.

Міжнародна тестова комісія (МТК) продовжує давню традицію сприяння відповідним практикам, які регулюють розробку та використання тестів (Оакленд, Портінга, Шлегел і Гамбелтон, 2001). Керівні принципи МТК підкреслюють, що практики повинні використовувати тести етично і проявляти найкращий досвід тестування. Фахівці, що займаються практикою тестувань, оцінюють потенційну користь використання тесту, вибирають технічно обґрунтовані тести з огляду на передбачену користь, визнають важливість справедливої практики тестування, готуються до сесії тестування, здійснюють управління тестами належним чином, оцінюють і детально аналізують результати, правильно інтерпретують їх, повідомляють результати чітко і точно, а також розглядають питання про доцільність тесту і його використання (<http://www.intestcom.org/guidelines/index.php>). Ці керівні принципи вказують, чи варто і коли саме приймати переглянуті тести, а також видаляти застарілі тестові матеріали, і відображають давню прихильність МТК розробці належних методів тестування.

Керівні принципи

1. Область застосування

Дані рекомендації призначені для інформування розробників та користувачів тестів щодо питань і проблем, які можуть бути виявлені після виходу переглянутого тесту. Вони спрямовані на вирішення питань, що стосуються того, чи варто і коли саме тестові зміни повинні бути прийняті, і що робити із застарілими тестовими матеріалами.

Дані рекомендації, в першу чергу, стосуються питань, пов'язаних з тестуванням окремих осіб або невеликих груп у прикладних, а також науково-дослідницьких умовах, де тестові матеріали знаходяться під безпосереднім контролем і управлінням користувача тестів. Дані рекомендації не призначені для застосування до інтернет-тестувань, коли обробка тестового матеріалу знаходиться в руках дистриб'ютора, а не кінцевого користувача.

Багато професіоналів використовують тести. До них належать аудіологи, консультанти, викладачі, персонал в галузі людських ресурсів, медсестри, психологи, психіатри, фахівці реабілітації, дефектологи та інші. Термін "практик" використовується для опису всіх цих професіоналів. Дані рекомендації призначені для всіх практиків, які використовують тести.

2. Основні принципи вибору тестів

2.1. Розробники та користувачі тестів мають взаємні відносини

Відносини між тими, хто розробляє, і тими, хто використовує тести, взаємні. Розробники тестів реагують на потреби практиків та інших споживачів тестів забезпечення розробка нових та перегляду існуючих тестів.

Практики реагують придбанням та одержанням ліцензії на використання тестів, їх протоколів та всі допоміжних матеріалів. Виникаючі спірні питання (наприклад, нове дослідження, нові діагностичні критерії або демографічні зміни) керують переглядом та потребами ринку.

2.2. Практики повинні приймати зважені професійні рішення щодо прийняття переглянутих версій тестів

Практики повинні враховувати різні питання при ухваленні рішення про те, коли придбати і використовувати переглянуті тести. Їх граничний інтерес часто зосереджений на тому, чи забезпечує перевірений тест краще зрозуміння клієнта та рівня його благополуччя. Також важливим є те, чи відображає перегляд зміни нашого розуміння і концептуалізації конструкту, стану або розладу, а також, чи дотримані або вдосконалені психометричні властивості (наприклад, надійність і валідність). Цього вимагають професійні висновки про

можливе використання тесту, сформовані на професійних передумовах, навчанні та досвіді надання конкретних професійних послуг.

2.3. Практики можуть використовувати не лише ті тести, які вважаються "золотим стандартом"

Деякі тести мають бездоганну репутацію і вважаються «золотим стандартом» оцінки певних конструктів. Проте, такі поважні тести не завжди підходять для загального використання. Вибір тесту повинен враховувати індивідуальні особистісні характеристики, клінічні або прикладні потреби, правові та етичні принципи, загальні психометричні властивості, стандарти найкращої практики, якість місцевих перекладів та адаптацій і ступінь відповідності даного тесту цим критеріям.

2.4. Видавці тестів повинні описати та обґрунтувати потребу перегляду тесту

Видавці тестів повинні описати свої логічні обґрунтування щодо видання оновленої версії інструменту і висвітлити дослідження, які зумовили необхідність перегляду і/або оновлення. Інформаційні бюлетені, журнали та інші опубліковані огляди тестів також можуть надати цю інформацію.

Перегляди тесту можуть бути зумовлені інформацією про істотні зміни оцінюваних моделей поведінки з плином часу; значними демографічними змінами; результатами досліджень, які забезпечують вдосконалення теорій і концепцій, пов'язаних із використанням тестів; змінами діагностичних критеріїв; або у відповідь на вимогу споживачів вдосконалити версію. Присутність цих моментів гарантує розгляд питання про доцільність та придатність переглянутого тесту, порівняно зі старою версією.

2.5. Рішення про вибір тесту повинно базуватися на доказах, які свідчать про наукові переваги переглянутої версії

Після того, як переглянутий тест випущений, практики повинні розглянути докази його відповідності цілям оцінювання більше попередньої версії. Рішення повинні ґрунтуватися на професійній думці про наукові переваги, клінічну та прикладну корисність, а також індивідуальність клієнта, особливо, якщо повторне тестування вимірює зміни. Наприклад, практик може вирішити використати старий варіант тесту з одним клієнтом, щоб дотриматися послідовності в результатах, і переглянутий тест з іншим новим клієнтом. Практик також може прийняти рішення відкласти придбання переглянутого тесту до появи достатньої кількості інформації про можливі наслідки його прийняття та застосування.

2.6. Вибір тесту повинен здійснюватися з огляду на зміни, які були зроблені під час перегляду

Рішення практика повинно базуватися на аналізі інформації, наданої тестовим видавцем про характер змін зроблених в тесті, а також про конкретні внесені зміни. Практик повинен враховувати обґрунтовані докази представлені видавцем тесту та іншими надійними джерелами про необхідність перегляду і підвищення цінності, зумовленої переглядом. Тестові рецензії, що містять інформацію про оригінальні вимірювання, дають змогу практикам визначити, чи вирішує перегляд проблеми або питання, які могли існувати в попередній версії.

2.7. Практики повинні пройти підготовку з використання переглянутого тесту

Практики повинні пройти семінари або онлайн-вебінари, а також брати участь в інших практичних навчальних вправах, які розглядають зміни і навчають новим методам управління, підрахунку та інтерпретації тестових даних. Видавці можуть інформувати фахівців, які придбали або зацікавлені в придбанні переглянутих матеріалів, про доступні навчальні ресурси, розміщені на їх веб-сайтах. Незалежна наукова інформація про нещодавно переглянутий тест навряд чи буде доступна відразу після його виходу. Практики можуть вирішити відкласти прийняття основних змін, поки перегляд не буде затверджений незалежними дослідженнями.

2.8. Практики повинні дотримуватися зовнішньої політики, яка може регулювати використання тесту

Певні правові норми можуть санкціонувати використання переглянутих вимірів. Таким чином, практик не має можливості обрати тест, і повинен натомість використати інший тест, який відповідає законодавству, державній або приватній політиці та іншим зовнішнім вимогам. У деяких випадках, практик може оскаржити приписаний для використання тест як такий, що не є придатним для використання конкретним клієнтом. У разі такої неузгодженості, практику слід надати діючому управлінню виміри, найбільш відповідні напрямку, та підстави для подання заяви на дозвіл їх використання. Практик також повинен записати це у звіті.

2.9. Особисті вподобання практика не повинні бути підставою для використання старих версій

Багато інших спірних питань також впливають на рішення практиків щодо визнання та використання переглянутих тестів, в тому числі економічні затрати, доступність нових версій у країні практика (включаючи переклади/адаптації), а також можливість інтеграції попередньої версії з існуючими схемами прийняття рішень, які необхідно буде переглянути у разі використання нової версії замість старої. Крім того, практики можуть мати сильну і постійну прихильність до старої версії. Емоційні почуття (наприклад, прихильність до попередньої версії) і небажання вдосконалювати свої знання про нову версію, не можуть бути вагомими причинами для відмови від прийняття нової версії.

2.10. Професійна думка щодо прийняття і використання переглянутого тесту повинна розглядати множинні питання

Жодне питання, жоден окремий стандарт або критерій придбання і використання тестів, їх перегляду, не переважає над усіма іншими. При виборі і використанні тестів, практики повинні розглядати певну кількість стандартів, враховуючи індивідуальні особливості клієнта і конкретні цілі використання тестів. Особливі правила діють у разі, коли використання більш ранньої версії тесту припинено, а нової – ще не існує.

Рішення про те, чи слід і коли саме переходити до нової версії тесту, повинно ґрунтуватися на висновках професіонала, обізнаного в наукових перевагах і практичній корисності тесту, а не зумовлюватися довільними часовими проміжками, і можливе лише після ретельного розгляду конкретних практичних установок, потреб клієнта разом з новими дослідницькими та діагностичними критеріями.

3. Деякі практичні моменти

3.1 Фінансові міркування впливу прийняття переглянутих тестів

Вартість тестових матеріалів і бланків впливає на закупівлю і використання тестів. Хоча придбання і використання переглянутого тесту може мати багато переваг, вартість може виявитися занадто обтяжливою, щоб привести до негайного прийняття. Наприклад, приватні практики, дослідники, навчальні заклади та інші організації, особливо у країнах з економікою, що розвивається, можуть мати обмежені кошти, щоб дозволити собі придбання тесту. Такі користувачі часто мають невелику кількість тестів у своєму розпорядженні і, одноразово придбавши, використовують їх протягом тривалого часу, часто в обхід придбання переглянутих видань і форм.

3.2. Практики не повинні копіювати дослідницькі матеріали

Практики можуть виправдовувати ксерокопію інструкцій і дослідницьких форм з фінансових міркувань. Однак, вони не повинні цього робити, оскільки така практика порушує правові та професійні стандарти.

3.3. Практики повинні враховувати нефінансові міркування у прийнятті переглянутих тестів

На рішення щодо придбання переглянутих тестів, ймовірно, будуть впливати й інші практичні питання: легкість та кількість часу, необхідного для адміністрування, підрахунку результатів переглянутого тесту, відповідність інтерпретації тесту поточним потребам, якість тестових матеріалів, відповідність місцевим нормам, а також доступність тесту на державній мові.

4. Психометричні питання

Рішення щодо придбання та використання переглянутого тесту часто залежать від того, чи вдосконаленні у нових виданнях норми, надійність і валідність. Практики повинні вирішити, чи є переглянутий тест більш придатним для конкретної цілі, або ж, чи стають норми попередніх версій застарілими.

4.1. Вибір тесту повинен враховувати відповідність норм переглянутого тесту

Переглянуті тести, інтерпретація яких спрямована на норми, як правило, зосереджені на оновленні норм. Таким чином, рішення щодо придбання та використання переглянутого тесту з більшою ймовірністю буде позитивним у випадку, якщо норми для тесту були отримані нещодавно, є достатніми і краще представляють населення. Практикам слід ретельно розглянути норми тесту, щоб визначити, в якій мірі вони включають в себе докази того, що характеристики клієнта (такі як раса, стать, вік, мова, порушення, діагноз) відображені в нормах. Питання, що стосуються культурної актуальності і справедливості, повинні також бути враховані при розгляді цінності переглянутих прикладів норм інструменту.

4.2. Вибір тесту повинен враховувати відповідність між попередніми і новими нормами та їх можливі наслідки

Різниця між оригінальною і переглянутою оцінками зустрічається доволі часто. Ці відмінності можуть мати вплив на існуючий діагноз клієнта, програму відповідності вимогам, кваліфікацію для отримання державної фінансової підтримки та інші можливі рішення, що змінюють життя, і тим самим потребують професійного розгляду та рішення разом із консультацією клієнта.

Варто шукати поради видавця щодо прирівнювання нових і старих норм, або виключення сирих підрахунків.

4.3. Вибір тесту повинен враховувати вплив нових норм на міжособистісні та внутрішньо-індивідуальні діагностичні практики

Практика оцінювання зазвичай розглядає дві форми аналізу дослідницьких даних: внутрішньо-індивідуальні та міжособистісні відмінності. Вивчення міжособистісних відмінностей дозволяє фахівцям встановити особливості клієнта за однією або більше рисами, поведінкою або іншими характеристиками, відносно характеристик популяції, з якою порівнюється клієнт. Внутрішньо-індивідуальні відмінності дозволяють фахівцям порівняти відмінності між двома або більше рисами характеру, поведінки або іншими характеристиками, стосовно одного клієнта. Хоча інформація про норми може впливати на обидві форми інтерпретації, результати, наслідки, пов'язанні з міжособистісними відмінностями, як правило, є більш очевидними.

4.4. Вибір тестів повинен враховувати, чи будуть нові норми потрібними для тестів без норм

Деякі тести не використовують орієнтовану на норми інтерпретацію, натомість вони використовуються критерії посилання на керівництво з інтерпретацією. Таким чином, хоча норми не використовуються в інтерпретації, нормативні дані можуть бути отримані для вивчення психометричних характеристик тесту. Тести без норм не мають до того ж рівня важливості, який існує для інструментів із вказанням норм. Однак, характер питань тесту і актуальність вмісту залишаються важливими і повинні враховуватися у прийнятті рішення про використання переглянутих вимірів. Докази прирівнювання є необхідними для перегляду діагностичних тестів, які визначають категорії характеристик з точку зору виключення сирих підрахунків.

4.5. Вибір тесту має враховувати надійність переглянутого тесту

Докази стосовно достатньо високого рівня точності вимірювань (або низького рівня похибки) переглянутого тесту, його стабільності протягом часу або форми, надійність оцінювання, можуть вплинути на його придбання і використання. Вимоги до надійності індивідуально запроваджуваних вимірів, як правило, не повинні перевищувати вимоги групового контролю. Крім того, надійність стандартів для рішень з високими ставками повинна бути більш суворою, аніж для рішення з низькими ставками.

4.6. Розробники повинні представити докази валідності переглянутого тесту

Ступінь відображення відповідної валідності переглянутого тесту, є більш складною, аніж оцінка його надійності. З точки зору психометричних якостей тесту, розробники повинні надавати докази двох форм валідності: конструктивної валідності (тобто, докази того, що тест вимірює саме те, що він направлений вимірювати) і критеріальної валідності (тобто, чи результати тесту відповідають зовнішнім критеріям).

Щодо конструктивної валідності, докази можуть бути внутрішніми (стосуються факторної структури тесту); конвергентними (докази зв'язку між тестом та іншими вимірюваннями тих самих чи аналогічних конструкцій); дискримінантними (докази відсутності зв'язку між показниками тесту і показниками інших конструкцій); експериментальними (докази зміни результатів тесту у відповідь на маніпуляції конструкціями, які вимірює тест).

Для критеріальної валідності, відмінності часто зображуються між паралельними (коли обидва тести і критерій вводять одночасно) і прогностичними проектами (коли оцінки тесту отримана заздалегідь і використовується для прогнозу критеріальних вимірів – як у підборі роботи та подальших вимірюваннях продуктивності праці). Критеріальна валідність може включати в себе можливість оцінки відмінностей між різними групами, підсумки навчальних заходів, взаємозв'язок між психологічними атрибутами і значними досягненнями (наприклад, академічна успішність).

Докази валідності оригінального тесту можуть бути узагальнені для переглянутої версії, у разі наявності гарних доказів еквівалентності вимірів. В ідеальному випадку, переглянуті тести повинні надавати докази покращення конструктивної та критеріальної валідності, або їх обох, чи демонструвати аналогічну валідність, яка може досягатися більш ефективно.

4.7. Вибір тесту повинен враховувати різні форми перегляду валідності тесту

Практики повинні вивчити докази того, що переглянутий тест має достатню валідність та не має конструктивних недоречностей (результати не будуть змінені сторонніми процесами передбачуваної конструкції). Наприклад, зусилля, необхідні для страхування тестових даних, не послаблюються особистими якостями, не призначеними для оцінки. Додаткові питання стосовно тестової валідності обговорюються нижче в розділі прикладних питань.

5. Прикладні питання

5.1. Практики повинні вибрати тести, які допоможуть їм індивідуалізувати їхню роботу

Непорушні зобов'язання психології в її основних принципах розуміння індивідуальних відмінностей можуть бути відображені, в першу чергу, в послугах, які надаються практиками окремим клієнтам. Практики повинні адаптувати свої методи оцінки до відповідних клієнтських якостей, які можуть включати в себе вік, сімейний стан, інвалідність, стать, освіту, мову, досвід роботи, расу, соціальний клас та інші особисті якості, які можуть мати вплив на поведінку. Таким чином, ці якості, а також потреби клієнта, юридичні та етичні питання, стандарти найкращої практики зумовлюють вибір тесту та його використання.

5.2. Вибір тесту повинен враховувати напрямок проблеми

Використання тесту часто має спрямований запит бажаних послуг. Запити можуть варіювати від виявлення ранніх порушень у дітей раннього віку до виявлення розладів з пізнім початком у дорослих, а також включати питання відбору і просування по службі. У більш широкому сенсі, спрямованість проблеми вимагає оцінки і діагностики осіб з можливими когнітивними, фізичними, нервово-психічними, особистими чи сенсорними розладами. У такому разі обираються тести, які можуть краще вирішити ці питання.

Деякі існуючі питання простіші для діагностики (наприклад, виявлення інтелектуально обдарованих студентів). Інші питання є більш складними і вимагають комплексного процесу з диференційно-діагностичними методами, які дають змогу розрізнити два або більше подібні розлади шляхом порівняння їх симптомів. Докази різниці за відповідними підгрупами є необхідними для цього процесу (Thorne, 1955). Знову ж таки, напрямок питання допомагає вибрати, беручи до увагу мету, та використати тест таким чином, щоб максимально покращити процес прийняття рішення, враховуючи особисті характеристики клієнта.

5.3. Практики повинні вибрати тести, які дозволяють приймати найкращі рішення

Рішення щодо збереження та використання дійсного чи переглянутого тесту, повинні враховувати, які з тестів (попередні чи вже переглянуті), швидше за все, дадуть змогу отримати дані для забезпечення вдосконалення процесу прийняття рішень (наприклад, рішення діагностики і лікування/втручання, поведінкових і життєвих змін). Наприклад, практик, який використовує стару версію протягом багатьох років, може вірити у користь її подальшого використання. Іншому практику, можливо, необхідно визначити стабільність

персональних показників — таку інформацію краще одержати шляхом використання попередньої версії тесту (наприклад, оцінка преморбідного стану). Крім того, практик може мати багаторічний досвід використання старої версії і вважати її більш корисною для вивчення міжособистісних відмінностей.

Деякі практики можуть покладатися на конкретні субтести, які більше не включені до переглянутої версії. Практики можуть продовжувати використання субтестів з попередньої версії, обґрунтовуючи їх використання у звітах, за умови достатньої надійності та валідності (зокрема, конструктивної та дискримінативної валідності).

5.4. Практики повинні вибрати тести, враховуючи діагностичні стандарти при діагностиці розладів

Вибір тесту повинен враховувати діагностичні стандарти. Наприклад, *«Діагностика і Статистичне Керівництво з психічних розладів: п'яте видання»* (DSM-5, Американська психіатрична асоціація, 2013) і *Міжнародна класифікація хвороб-10* Всесвітньої організації охорони здоров'я (Американська психіатрична асоціація, 2005) використовуються в усьому світі для діагностики різних психічних і психологічних розладів. Їх видання підлягають зміні, що призводить до можливих змін у стандартах діагностики захворювань. Тести, що використовуються для діагностики розладів, вказані в цих керівництвах, також повинні переглядатися у світлі діагностичних змін. Таким чином, практики повинні прийняти рішення щодо придбання і використання переглянутого тесту, який може бути більш чутливим і специфічним для якостей, значущих в переглянутих діагностичних стандартах.

Професійна практика, керуючись переглянутими діагностичними критеріями, ймовірно, буде вдосконалена завдяки використанню переглянутого показника, призначеного для одержання даних, більш чутливого та специфічного для поведінки, що характеризує недавно переглянутий розлад.

Однак в деяких випадках, практика вимагає ретроспективної оцінки, наприклад для судово-медичних цілей, і, таким чином, може покладатися на попередні діагностичні стандарти і використовувати старі версії для встановлення діагнозу. Рішення не використовувати останню версію і причини цього рішення повинні бути описані у звіті.

6. Дослідницькі питання

Тести зазвичай використовуються в якості незалежних або залежних змінних в дослідженні. Стандарти, що вирішують питання щодо використання старої чи переглянутої версії в дослідженнях, є більш гнучкими, ніж стандарти, які впливають на практику. Професіонали, які займаються дослідженням, можуть

знайти обговорення щодо прийняття цих рішень вище. Наприклад, ті, хто займається тривалим (логніюдним) дослідженням, можуть продовжувати використовувати існуючі вимірювання, незважаючи на доступність переглянутих форм. Ті, хто планує нові дослідження, мають більшу гнучкість і можуть застосовувати переглянуті інструменти. Також, необхідно звернути увагу, що деякі установи, які забезпечують зовнішню підтримку наукових досліджень, а також атестаційну комісію, яка вивчає наукові дослідження в світлі правових і етичних проблем, займаються поширенням стандартів вибору і використання тесту. В такому разі, підтримка досліджень можлива за умови використання методів, яким агентство надає перевагу.

7. Коли тест застарів

7.1. Професіонали повинні бути в змозі пояснити, коли тест є застарілим
Рішення про те, коли тест застарів, міститься у відображеному та обґрунтованому рішенні професіонала, який прагне до вибору і використання кращої версії тесту, для вирішення конкретних питань з урахуваннями характеристик клієнта. Професіонал може розраховувати на можливість висловити підтримку цього рішення. Загалом, тест застарів, коли його базові теорії, елементи вмісту, норми або технічна відповідність більше не задовольняють потреби його цільового призначення, професійні стандарти, або, коли його подальше використання може призвести до неприйнятних або неточних рішень чи діагнозів.

8. Методи видалення тестів

8.1. Фахівці не повинні вилучати тести передчасно

Сам по собі запуск переглянутого тесту не робить попередню версію застарілою. Фахівців та установи залучені до використання тестів, повинні зберігати тест, його керівництво, протоколи та інші допоміжні матеріали, принаймні до наступної версії тесту і його допоміжних матеріалів, отриманих і прийнятих для практики в повній мірі. Фахівці вказують, що для майбутніх потреб і вимог може знадобитися наявність старої версії протягом деякого часу. Така потреба може виникнути у разі необхідності посилатися на тестові матеріали в дослідженнях, що передбачують стипендію, а також у вирішенні проблеми точності даних тесту, перевірки використання та підрахунку, використання для судово-медичних цілей.

8.2. Професіонали повинні вилучати тести правильно, підтримуючи їх безпеку

У разі прийняття рішення про вилучення тесту, фахівці повинні забезпечити безпеку тесту, шляхом виключення передачі чи продажу тесту

некваліфікованим особам. Спершу вони повинні визначити, чи тест може бути повернений видавцю для утилізації (наприклад, тести, які виходять на підставі ліцензії залишаються власністю видавця і повинні бути поверненими після закінчення терміну дії ліцензії). Якщо вони не повертаються видавцю, контент повинен бути розрізаним або спаленим для забезпечення безпеки тесту.

Посилання

Американська освітня дослідницька асоціація, Американської психологічна асоціація та Національна Рада з оцінювання освіти (2014). Стандарти освітніх і психологічних тестувань. Вашингтон, округ Колумбія: Американська психологічна асоціація.

Американська психіатрична асоціація (2005). Діагностичне і статистичне керівництво з психічних розладів, четверте видання (DSM-IV: Міжнародна версія ICD-10). Вашингтон, округ Колумбія: Американська психіатричної асоціації.

Американська психіатрична асоціація (2013). Діагностичне і статистичне керівництво з психічних розладів, п'яте видання. Вашингтон, округ Колумбія: Американська психіатрична асоціація.

Європейська Федерація асоціацій психологів (2013). Модель рецензії EFPA для опису і оцінки психологічних і освітніх тестів: огляд форми та вказівки тесту для рецензентів. Версія 4.2.6. Брюссель: EFPA.

Окленд Т., Пуртінга І., Шлегель Ж. та Хемблтон Р. (2001). Міжнародна тестова комісія: історія, сучасний стан і майбутні напрямки. Міжнародний тестовий журнал, 1 (1), 3-32.

Торн Ф. (1955). Принципи психологічного тестування. Брендон, VT: журнал клінічної психології.